

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Чернівецької області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Чернівецької області в II кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Чернівецької області у II кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання цін. Девальваційні очікування послабилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** (уперше за останній рік): баланс відповідей – 9.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.0%) (графік 1), у цілому по Україні – 15.9%;
- **подальше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 63.6% респондентів очікують інфляцію до 7.5% (у попередньому кварталі – 72.7%), у цілому по Україні – 54.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют. Респонденти посилили свої оцінки щодо впливу доходів населення, порівняно з попереднім опитуванням (графік 2);
- **значне уповільнення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 36.4% респондентів (найнижчі очікування девальвації серед регіонів) (у попередньому кварталі – 54.5%), у цілому по Україні – 63.6%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 18.2% (як і в попередньому кварталі), у цілому по Україні – 18.3% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 18.2% (у I кварталі 2021 року – 18.2%) (таблиця), у цілому по Україні – 21.0%;
- **збільшення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 22.2% та 40.0% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 10.0% та 11.1% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – 6.4% та 16.9% відповідно;
- **значне скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 40.0% (найнижча оцінка серед регіонів) (у попередньому кварталі – «мінус» 18.2%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 1.0%;
- **подальше зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 72.7% та 54.5% відповідно (як і в I кварталі 2021 року) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали. Збільшився вплив вартості трудових ресурсів (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 45.5% та 63.6% відповідно (у I кварталі 2021 року – 55.6% та 72.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на енергоносії та надмірний податковий тиск (графік 5).

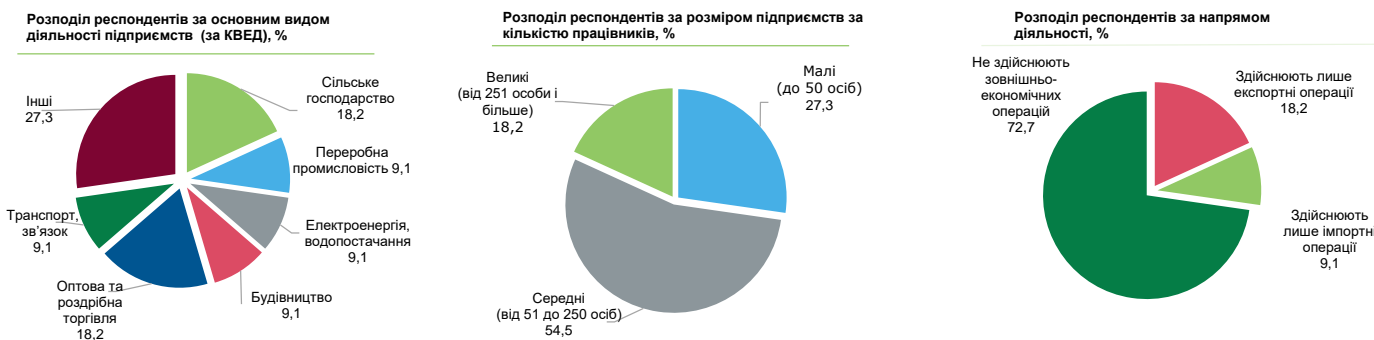
Респонденти планують брати банківські кредити виключно в національній валюті. Головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів респонденти називають наявність інших джерел фінансування. Високо оцінено також вплив занадто високих ставок за кредитами (графік 9).

Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 97.5%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

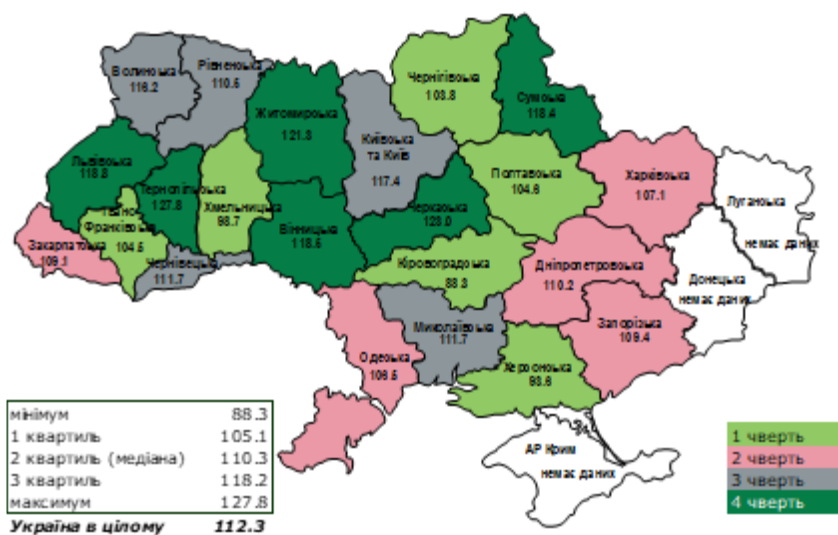
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** оцінюється як **добрий:** баланс відповідей – 18.2% (у попередньому кварталі – 9.1%). У цілому по Україні – 6.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** зменшився і є **нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 44.4% (у попередньому кварталі – 30.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 05–26 травня 2021 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

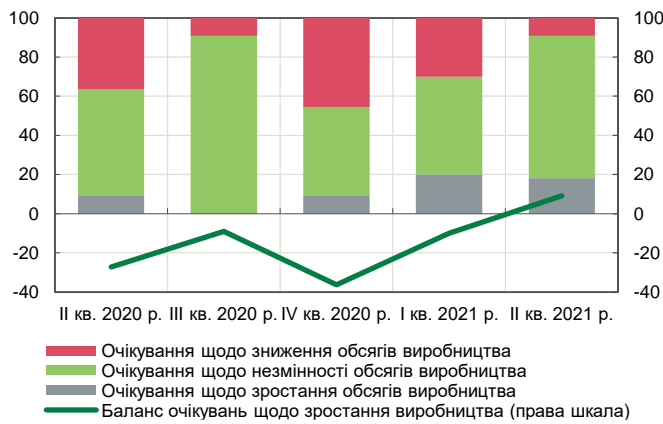
Таблиця. Очікування підприємств Чернівецької області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	0,0	9,1	9,1	18,2	18,2
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-27,3	9,1	-18,2	18,2	18,2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-10,0	0,0	0,0	-10,0	22,2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-20,0	-10,0	0,0	11,1	40,0
кількості працівників	-9,1	-10,0	-18,2	-18,2	-40,0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

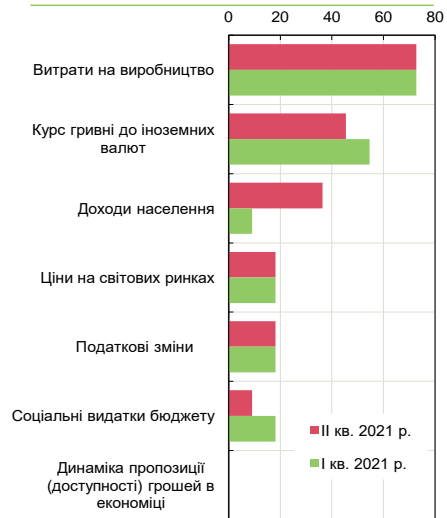
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

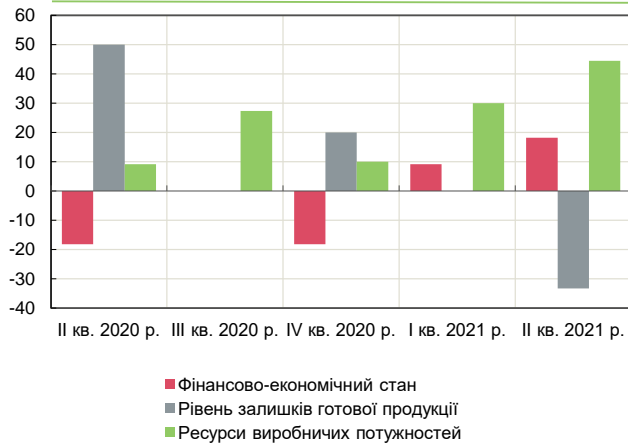
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

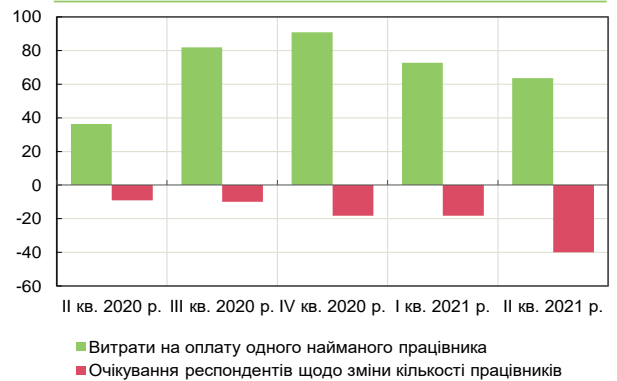
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

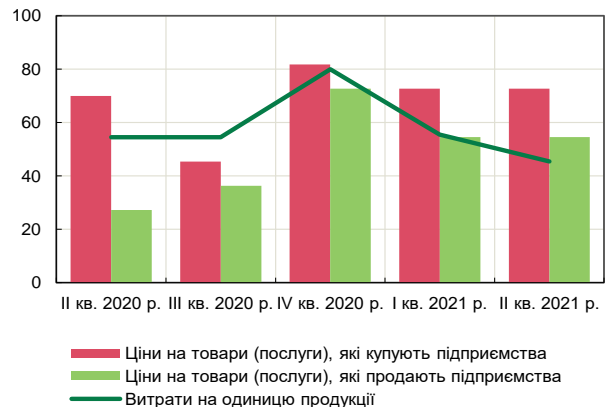
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

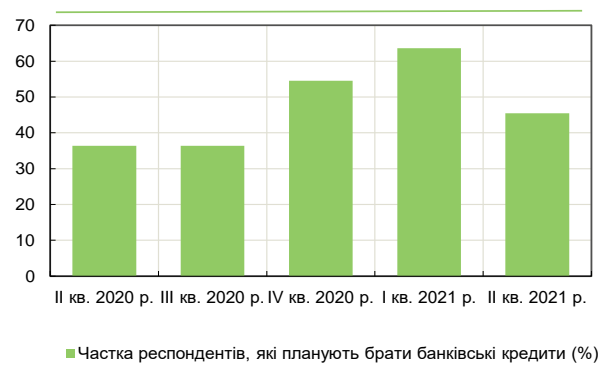
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

